

László Sümegh:

"V rodinách dnes vládne peníze"

László SümeghFoto: [Jan Sklenář](#)

Hostem dnešního (15.11.) Setkání Hosta do domu byl streetworker, sociální pracovník a psychoterapeut László Sümegh.

Projekt ŠanceFoto: www.sance.info

Jistě si vzpomenete na televizní spot "Dejte šanci dětem ulice" s hudebním podtextem skladby To mám tak ráda zpěvačky a tváře ČRo 2 - Praha Marie Rottrové. Upozorňoval na projekt Šance, tedy na *"první preventivní a humanitární program pro komerčně sexuálně zneužívané děti a mládež, oběti obchodování s lidmi, žijící v České republice v zapomnutí."* Otcem této myšlenky je právě László Sümegh a dalo by se říct, že on a Projekt Šance jsou vlastně jedna "osoba".

Můžeme se o něm dočíst, že je legendou pražských ulic. Člověk se prý ale streetworkerem narodí. Taková osoba musí pomoc lidem považovat za samozřejmost. László Sümegh to svádí především na geny, ale i na své příbuzné. Ti se totiž nikdy nebáli podat pomocnou ruku. *"Můj spolužák byl z rozvrácené rodiny. Na Vánoce jsem mu vždy dával dárek."*

Případného klienta po letech dokáže rozpoznat. *"Je to v oku,"* říká a zároveň dodává: **"Nesmíte ho zavalit pomocí, protože tím ho zatížíte. Je to práce o naslouchání a poslouchání. Až nakonec se má poradit."** V počátcích na něj ale nahlíželi jako na podivína: *"Mysleli si, že když rozdávám kondomy a letáky o pohlavních nemocech, že je to jedna z mých úchylek. Získat si jejich důvěru mi trvalo dlouho. O to rychleji ji ale můžu ztratit."*

Základní kámen Projektu Šance byl položen v roce 1995. I po patnácti letech usilovné a poctivé práce ale László Sümegh nenachází dostatek uznání. **"Zažil jsem případ, kdy paní vystoupila z metra a řekla: "Fuj, s vámi nejezdím, vy děláte s lidským odpadem." Zpravidla to říkají ženy, matky. Jednou jsem také otevřel dopis, ve kterém byl vysypán obsah popelníku."**

Prostřednictvím svého zaměstnání se setkává se spoustou mladých lidí, kteří za nepříznivých okolností právě opustili domov, a to napříč celým spektrem společenských vrstev. **Výjimkou prý není, když se na ulici ocitne i dítě z tzv. dobré rodiny.** *"Mladí chtějí vzdorovat a myslí si, že když utečou z domova a budou na ulici dva až tři dny, matky s otci je budou hledat. Oni ale*

většinou nehledají." Dalším problémem je prý také skutečnost, že se rodiče přetahují o dítě prostřednictvím peněz. "V tu chvíli nejde o nic jiného než o soupeření. Dítě je na vedlejší koleji." Podle Lászla Sümegha schází v některých rodinách naprostý základ. Pohlazení, vlídné slovo a především dostatek času věnovaného potomkům. "Společnost komercializuje. Peníze jsou všechno. Neexistuje jakákoliv důslednost a **neprezentuje se smysl rodiny a lidských vztahů.**"

László Sümegh a Zuzana BurešováFoto: Jan Sklenář

Valnou většinou dětí na ulici přesto zůstávají ty, které prožily většinu svého života v dětských domovech. Po dosažení osmnáctého roku života jsou nuceny instituci opustit. **"Říkají jim, že mohou jít. Ony ale nevědí kam, protože je jejich rodinou dětský domov."** Do Prahy se pak vydávají hledat tu skutečnou. Případně se chtějí ztratit v davu. Namísto toho ale nacházejí osamocenosť a strach. "Na ulici čím dál tím víc roste pocit beznadějného života. Děti nevidí smysl bytí. K tomu jsou pronásledovány, cítí se jak na honu. Jsou zahrnány do illegality. Na prvním místě nestaví svou budoucnost, ale boj o přežití." Dalším problémem je bohužel i častý výskyt neléčitelných chorob. **Děti si totiž často vydělávají prostitucí.** Využívají svého těla a mládí. "Často říkají: nechci krást a vraždit, tohle umím. Nevěří přitom, že by se jim nemoci mohly dotknout. Když jsme ale ještě měli možnost testovat na ulici, byli virem HIV postiženi právě mladí."

"Všechno se strašně změnilo. Když vyslovím "prevence", jako bych řekl špatné a sprosté slovo." A k prevenci László Sümegh dodává: **"Řeší se to "lívivou" politikou, tedy tím, co je u daňových poplatníků tzv. akční. Akční znamená využití razantních opatření, prostřednictvím kterých jsou mladí lidé na ulici rozprostřeni. Nejsou na jednom místě a nelze je tedy ani vidět. Občan má pak pocit, že když je nevidí, tak se nic neděje."** Problém ale jednoznačně existuje. Lászla Sümegha velmi mrzí, že komunální politici a úředníci nejeví zájem pomáhat. Domu Šance, tedy centru Projektu Šance, totiž brzy vyprší nájemní smlouva. "Nejsmutnější na tom je, že jsme oslovili celé hlavní město a vládu. Poslali jsme 1500 dopisů a nikdo nepodal pomocnou ruku." Paradoxní je, že o budoucnost českých dětí usiluje muž pocházející ze slovensko-maďarského pomezí.

Projekt Šance - v pracovní dílněFoto: www.sance.info

Význam instituce je přitom společensky velice prospěšný. Vrací mladé lidi zpět do společnosti, poskytuje jim kulturní vyžití a **především v nich krok za krokem buduje základní sociální návyky.** Dům Šance totiž mj. nabízí i pracovní terapii. Klienti skládají propisky, ručně malují hrnky a svíčky, sestavují náramky apod. "Když jeden chlapec viděl, jak ostatní v dílně skládají tužky,

řikal, že to nikdy nebude dělat. Uplynulo ale několik týdnů a měsíců a on si začal všímat, jak se tito lidé mají dobře, že dostávají určité jistoty. Přidal se a teď se těší na Vánoce a na to, že si z vydělaných peněz bude moci něco koupit."

Zažil ale i další světlé okamžiky. "Po dvou letech se před našimi dveřmi zastavila bývalá klientka s kočárkem. Přišla představit manžela a dítě a také poděkovat. Dnes žije na vesnici, kde se jí nikdo na nic neptá." Prozradil László Sümegh, který před lety učinil rozhodnutí věnovat Vánoce těm, kteří je nemají kde strávit. S dojetím říká: "Je to neuvěřitelné, ale na malém prostoru našeho azylového provozu se loni o Vánocích tísnilo padesát lidí. Koukáme se na pohádky a klienti se navzájem obdarovávají."

Více se dozvíte v audiozáznamu rozhovoru se Zuzanou Burešovou ...